

SANT PERE DE REIXACH. ⁽¹⁾

Es una antiga iglesia, avuy sufragànea de la de Moncada, y en altres temps parroquia d' aquesta població. Los companys que concorregueren á la expedició, feta en Febrer de 1877, á la cova de Na Guilleuma, recordarán bé prou que l' actual delegat de la ASSOCIACIÓ á Mollet, Mossen Vicens M.ª Triadó, nos digué que á Reixach podriam admirar algunas notables pinturas, y aquest es lo principal objectiu que promogué la projectada excursió. No lluny del Ripoll s' alsa en un turó, cap á mà dreita del poble de Moncada, la iglesia de Reixach, voltada de casetas per sos costats, lo que dona á aquell agrupament un bonich conjunt, sobre tot mirat desde lo que fou castell de Moncada.

Creyém que 's conservan en la iglesia algunas tradicions religiosas, y sobre tot referents á las lluytas sostingudas per Catalunya contra Felip IV. En un Index de testaments de 1581 á 1650, que 's conserva en l' arxiu parro-

(1) Treball llegit en la Sessió del dia 23 de Febrer de 1878

quial de Moncada, s' hi troba una nota per la que 's vé en coneixement de que durant lo seti posat pels castellans á Barcelona, que durá desde 'l10 d' Agost de 1651 fins al 30 d' Octubre de 1652, los catalans se refugiáren en la rectoría de Reixach, y las tropas del Rey d' Espanya hi pegáren foc, restant arruinada aquella part d' edifici y passant lo rector á guardarse dels enemichs establíntse en lo castell de Moncada.

Pochs datos més puch donarvos respecte al lloch que *anem á visitar demá*, puix ja vos he dit que sa major importancia era baix lo punt de vista artístich. Recorts de la época contemporánea, referents á la guerra de la Independencia, prou se 'n deuen esmentar, puix en los confluents del Besós y del Ripoll, al peu meteix de Reixach, se sostinguéren accions de vera importancia, y quasi sempre de tristos resultats pera 'ls invasors. Se conta d' aquella época que l' ermitá de Moncada, N' Antoni Cabanes, fill de Reixach, irritat contra 'ls francesos per las profanacions que havian comés en la capella del castell, jurá venjansa, y desde las ruinas de la torra donava lo seny d' alarma á sos paysans quan los enemichs tractavan de sorprendrels.

JOSEPH FITER É INGLÉS.

